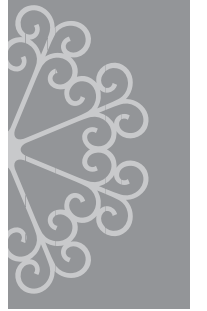

בית מדרש

פרשת אחרי מות-קדושים תשפ"א

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:34
Brooklyn, NY	7:25
Chicago, IL	7:20
Houston, Texas	7:35
Johannesburg, S. Africa	5:26
Lakewood/Deal, NJ	7:25
London, UK	7:55
Los Angeles, CA	7:12
Manchester, UK	8:09
Monsey, NY	7:27
Montreal, Quebec	7:33
Passaic, NJ	7:26
Toronto, Ontario	7:53
Yerushalayim	6:38
Zurich, Switzerland	8:08

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשיאול לרב

אחרי מות קדושים

בעבודת יו"כ כתיב וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר עד צאתו. ומובא ברמב"ם. ולכא' הוא לאו בעלמא. אך לא הביאו בספח"צ במנין המצות, (וכן לא בהל' ביאת מקדש). וידוע לתרץ כי אינו איסור על הנכנס אלא פרט הוא מדיני עבודה, וראיה מירושלמי יומא פ"ה ה"ב (מובא בתוס' מנחות ק"ט ע"ב ובתנ"י יומא ל"ט ע"ב) בשמעון הצדיק שכל שנה היה נכנס לקה"ק והיה זקן אחד עטוף לבנים ולבוש לבנים נכנס עמו, והקשו שם דכתיב וכל אדם וכו' אפילו אותן שכתוב בהן ודמות פניהם פני אדם, והשיב מה אמר לי דהוה בר נש אני ואומר הקב"ה היה.

(וע' ר"ש כלים פ"א מ"ט אמאי לא מנה המשנה שם עשר קדרות ועוד חילוק כי וכל אדם פורש מהיכל גם בשעת מתנות לפני ולפנים ואילו מבין האולם ולמזבח אין פורש רק בשעת מתנות דהיכל. ות"י דלא קתני רק קדושות ממילא ולא שע"י עבודה.

ויש שפ"י כוונתו כפי' הנ"ל. ולכא' עו"ל כוונתו דלכן אינו קדר שה' במקום" בלבד).

(וע' ירושלמי פ"א ה"ה דכל אדם כולל גם מלאכים, וע' בריטב"א ותנ"י דף ט' שהקשו מהגמ' שם דמשמע שסטרו מלאך לצדוקי. וע' במהרש"א דמשמע שסטרו דוקא בחוץ ול"כ ר' בחיי אחרי מות ט"ז ע"י. וע' ירושלמי שתי' כי היה קטורת פסול ואין דין וכל אדם וכו').

(וע' לעיל מירושלמי דכל אדם כולל גם מלאכים, וע' אר"ז הל' ק"ש סי' ח' בסופו שהוכיח דמה שאמרו בברכות ז' ע"א וראיתי אכתריקל הוא שם ה' ולא שם מלאך ולא כפי' ר"ח שפ"י שהוא שם מלאך).

ועוד באיסור וכל אדם לא יהיה וכו', מבוואר בגמ' מ"ד ע"א אין לי אלא בכניסתו, וביציאתו מנין ת"ל עד צאתו.

ושם מבוואר דהלאו קאי גם על קטורת כל השנה ויליף מד' כתיב בבואו לכפר. אך שם בתמיד פ"ו מ"ג לא מצינו איסור כל זמן שנמצא שם עד צאתו, וגם לא בשעת כניסה, ואדרבה משמע שנכנסים שם.

ולכא' ל"ל לפי המבוואר לעיל דין ביו"כ הוא במעשה עבודה וכמו שפ"י לעיל, ולכן הוא גם במלאכים, משא"כ כל השנה הוא על האיש, ואולי לא קאי על מלאכים. והנה הוכיח כי ביו"כ כ"ז שנמצא שם הוא חלק מהעבודה משא"כ כל השנה. וראיה מחולין י' ע"ב דמוכיח דיצאיה דרך אחריו הוי יציאה ממה שכה"ג היה יוצא דרך אחריו. וכמו"כ ל"ל לענין שעת יציאה, דאמנם הוא חלק מהעבודה כי העבודה מחייב יציאה, אבל אינו שם עבודה לעצמו, ולכן כל השנה דינו באיש דאסור להיות בשעת עבודה הרי לענין זה יציאה לא חשיב עבודה, משא"כ ביו"כ דעבודה מחייב שלא יהיה שם אדם, א"כ זה בכל מה שהעבודה מחייב, וכיון דעבודה מחייב גם יציאה א"כ גם בשעת יציאה יש דין זה.

אודות לפועלו למען הישיבה הקד' התא' פשרה הרחבת בית המדרש המרכזי של הישיבה, כאשר רבי משה דואג לתמכין דאורייתא שיאפשרו את המלאכה.

העירות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו בריבון במייל bishvilhalacha@themir.org

במידת החסד, הרי המקבל נכלם ומתבייש, ולכן אנו מבקשים מהקב"ה "ונא אל תצ" ריכנו ד' אלקינו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם וכו' שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד". אבל לעושה החסד ישנה עצה לסלק במידה גדולה את כלימתו של המקבל ע"י כך שיתן לו הרגשה שאין זו מתנת חסד אלא גמול ותשלום, והיינו שימצא עילה לומר למקבל שמפני סיבה זו או אחרת הריני חייב לך גמול ואין לך להתבייש מפני.

וכן הוא מפורש במגילת רות שלא נתן בועז לרות משלו אלא אמר: "וגם של תשלולא מן הצבתים" (רות ב,טז), וברש"י: "עשו עצמכם כאילו אתם שוכחים". ואכן לפני זה נאמר שצוה בועז: "וגם בין העומרים תלקט ולא תכלימוה", והביאור הוא שלא תיכלם ע"י שנזקקת למתנת בשר ודם, אלא תהיה זוכה בלקט שהתורה זיכתה לה.

הגאון רבי משה בהגרח"ז פינקל זצ"ל נלב"ע י"ג באייר תשס"א

הגרמ"מ אפשטיין זצ"ל, ראש ישיבת 'חב' רון', למד בחברותא עם הגאון רבי אהרן כהן זצ"ל, מראשי ישיבת 'חברון', והצטרף לקבוצה של חשובי האברכים בכולל של ישיבת 'חברון'. כבר באותה תקופה התחיל למסור שיעורים לבחורים מיישיבת 'חברון' שבאו לשמוע אותו.

בשנת תשכ"ד, מינהו מרן רה"י הגה"ח רא"י פינקל זצוק"ל למסור 'חבורה' שבר עית בישיבה. לאור ההנאה של שומעיו התמנה אח"כ לר"מ בישיבה ומסר את שיעוריו במשך 40 שנה.

במקביל להרבצת תורה בישיבה, היה נודד לחו"ל למען החזקת הישיבה. בשל מאור פניו, צניעותו ופקחותו, נקשרו אליו תורמים רבים אשר הרימו תרומתם הנדיבה לטובת הישיבה הקד'.

אודות לפועלו למען הישיבה הקד' התא' פשרה הרחבת בית המדרש המרכזי של הישיבה, כאשר רבי משה דואג לתמכין דאורייתא שיאפשרו את המלאכה.

תנצב"ה

לא תכלה פאת שדך לקצר ולקט קצירך לא תלקט (יט, ט)

בילקו"ש רות (רמז תרא): "א"ר זעירא המגילה הזו אין בה לא טור מאה ולא טהרה, לא היתר ולא איסור, ולמה נכתבה? ללמד שכר של גומלי חסדים".

ויש להבין את הביטוי "גומלי חסדים", הרי תיבת "גמול" משמעותה תשלום, וחסד הרי אינו תשלום אלא עשיית חסד? והנאמר על הקב"ה "גומל חסדים טור בים" פירושו הוא שמשלם לעבדיו שכר ע"י חסדים טובים, אבל בין אדם לחבירו מה ענין גמול אצל עשיית חסד?

ונראה שאכן שתי דרגות הן: לעשות חסד, ולגמול חסד. והנדרש מכל אדם בכל מידה טובה הוא לחתור אל השלימות. וכן

דברי רותינו

הגאון רבי משה בהגה"צ רח"ז פינקל זצ"ל

י"ג באייר תשס"א

הגאון רבי משה פינקל זצ"ל היה בנו של מרן המשגיח הגה"צ רבי חיים זאב זצוק"ל ונכדו של מרן ראש הישיבה הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל.

משנות ילדותו גדל בצילו של אביו זצ"ל ודבק בהליכותיו, במידותיו הנאצלות ובצניעותו. כך ינק אל קרבו את השאיפה להתעלות בתורה ובעבודת ה"ת". בצעירותו למד בישיבת 'אור ישראל' ואח"כ בישיבות הגדולות סלבודקה ופוניבז'. לאחר מכן עבר ללמוד בישיבת מיר, שם דבק בסבו מרן רה"י הגאון רבי אליעזר יהודה זצוק"ל ובדודו מרן רה"י הגאון הגדול רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, ואף למד עמם בחברותא שנים ארוכות.

לאחר שנשא לאישה את נכדתו של

דברי הימים

פת במלה תאכל

שגם כשיש לו צרכי העוה"ז, אלא התורה מתקיימת בו אם אינו ממית עצמו עליה.

ומצאנו בדברי מהר"ל בפירושו לאבות (דרך חיים פ"ו מ"ה, במ"ח דברים שהתורה נקנית בהם), הכ"ג במיעוט תענוג, דבר זה כי הרודף אחר התענוגים הגופנים הרי הוא בעל גוף ובעל חומר ואין ראוי שיקנה החכמה שהוא הפך הגוף וכמו שבארנו למעלה, אלא כך היא דרכה של תורה. ויש להקשות דמשמע דוקא מיעוט תענוג אבל תענוג בעלמא מותר, והרי אמרנו למעלה כך דרכה של תורה פת במלח תאכל וכו'. ואין זה קשיא כלל שכבר בארנו כי אין הפירוש שצריך לענות נפשו, שלא אמרו שהתורה מתקיים במי שממית עצמו על התורה, רק כשהוא עושה בשביל התורה דהיינו שאם לא יוכל ללמוד רק אם הוא אוכל פת במלח וכל הדברים אשר נתבאר למעלה יש לו לעשות, אבל בחנם לא אמרו.

הנה פ"י מהר"ל מה ששינוי כך היא דרכה של תורה, כפי' רש"י והרמב"ם, שאע"ג דאין לו אלא פת במלח וכו', יעסוק בתורה, ובא ללמדנו שלא ירדוף אחר התענוגים הגופנים, אע"ג דיחד עם זאת הוא עוסק בתורה, ומשם שקניית החכמה היא הפך הגוף. אבל אין הסתירה קיימת אלא במי שרודף אחרי צרכי הגוף. וכנראה שפ"י אין התורה מתקיימת אלא במי שממית וכו', שהוא מוכן להמית עצמו עליה, אם לא תהא לו אפשרות אחרת, ואז הוא "ממית עצמו בשביל התורה, אבל בחנם לא אמרו".

ולפיכך צריך שימות על דברי תורה כלומר לסלק הגוף לגמרי כאלו אינו ואז יש לתורתו קיום, כאשר האדם גובר על הגוף לגמרי ובזה הוא שכלי.

ב. אבל ברש"י אבות שם פ"י לא על העשיר הוא אומר שיעמוד בחיי צער כדי ללמוד תורה, אלא הכי קאמר, אפילו אין לו לאדם אלא פת במלח וכו', אל ימנע מלעסוק בה. וכ"כ הרמב"ם בפיהמ"ש שם, פת במלח תאכל, פירוש אפי' אין לך מה לאכול אלא פת במלח אל תמנע מלעסוק בתורה. ומבואר דאין כוונת המשנה שזאת היא הדרך לכתחילה, אלא שצרכי עוה"ז לא יעכבו אותו מעסוק בתורה.

והנה כ' הגר"ח מולזין (רוח חיים אבות שם), על הדרך אתה עומד להתקרב אל השם, הלא תדע שאם תתאוה מאכלים ערבים ומגדים ותענוגי עולם, כל הימים תהיה מוטורד בהם ולא תוכל להתעלם מהם ותורתך מתי נעשית. לזאת תקבל עליך ללמוד אף שלא יהיה לך רק פת חריבה מטובלת במים ומלח ואין כסות בקרה. וזהו שאמר תאכל תשתה לשון עתיד ובתורה אתה עמל בלשון הווה. רצה לומר שתקבל עליך בעתיד שתאכל פת במלח וכו' ומכל מקום בתורה אתה עמל.

אכן יק' מדברי ר"ל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ומשמע שזאת היא הדרך לעיכובא, דהרי מי שמחמת צרכי עוה"ז אינו עוסק בתורה, פשיטא שאין התורה מתקיימת בו, וע"כ שבא לפרש

א. שנינו באבות פ"ו מ"ד, כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, ואם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. ופי' רבנו יונה שם אלו הענינים כולם כדי שלא יהא אדם נמשך אחר תאוותו ומאכלו, ושנינו (סנהדרין ל"ו א'), מימות משה עד רבי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד, וכו' ואמרינן בברכות (ה, ב), דאין כל אדם זוכה לשתי שלחנות. וכ"כ רבנו יונה בפ"ב מי"ב (מט"ז), גם יש בכלל "התקן עצמך לדברי תורה" למעט בתענוגים, כדי שילמוד תורה הרבה, כמו ששינונו, כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל. כי המרבה בעידוניה לא תשכון בתוכו החכמה, כמו שאמרו, צוארו שמן ערפו עבה. ומבואר מדבריו שכך היא דרכה של תורה, שזו הדרך למעט בעידוניה ולחיות צער, ולכאורה זו מש"א בברכות ס"ג ב' אמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל. וכ"כ מהר"ל (נתיבות עולם ח"א נתיב התורה פ"ג), כי רבותינו זכרונם לברכה באו לפרש כי אין לתורה קיום אצל האדם כי אם על ידי סלוק הגשמי וכו', ולרשב"ל אין התורה השכלית מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, וזה כמו שאמרנו כי הגוף מתנגד אל השכל,

בחוה"ל שער עבודת האלוקים פ"ד, שמי שאינו נהנה מן העולם שלא מחמת רצונו להתקרב אל ה', אלא לשם מטרות אחרות, הוא מגונה עי"ש. אך לא נראה מדברי המסילות ישרים שכוונתו לזה, שא"כ לחנם הקשה בתחילה ממאמרים אלו על יסוד הפרישות, כיון דאין זו פרישות כלל.

וצריך לומר שכוונתו שלמי שאינו מיחידי הסגולה ואינו יכול לעמוד בכך, אין כלל ענין לנסות לנהוג כך, ואדרבה עתיד הוא ליתן את הדין על מה שציער את עצמו בחנם.

ה. והנה לכאורה נראה מדברי הרמב"ן שלא כדברי המסילות ישרים, שכתב כי הפרישות ודאי צריך ומוכרח והזהירו עליו חכמינו ז"ל, הוא מה שנאמר (תורת כהנים): "קדושים תהיו", פרושים תהיו, ומבואר שפי' פרושים תהיו שאינו ציווי לכל אדם אלא לחסידים בלבד.

דהנה על מה שנאמר (ויקרא יט ב) קדושים תהיו, ודרשו חז"ל פרושים תהיו. כתב ע"ז הרמב"ן שם, ולפי דעתי אין הפרישות הזו לפרוש מן העריות כדברי הרב, אבל הפרישות היא המוזכרת בכל מקום בתלמוד, שבעליה נקראים פרושים. והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין, א"כ ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזימת אשתו או נשיו הרבות, ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות, שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה. לפיכך בא הכתוב, אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי, וצוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות וכו' ויקדש עצמו מן היין במיעוטו, כמו שקרא הכתוב (במדבר ו ה) הנזיר קדוש, ויזכור הרעות הנזכרות ממנו בתורה בנח ובלוט, וכן יפריש עצמו מן הטומאה, אע"פ שלא הוזהרנו ממנה בתורה, כענין שהזכירו (חגיגה יח:): בגדי עם הארץ מדרס לפרושים, וכמו שנקרא הנזיר קדוש (במדבר ו ח) בשמרו מטומאת המת גם כן, וגם ישמור פיו ולשונו מהתגאל ברבוי האכילה הגסה ומן הדבור הנמאס, כענין שהזכיר הכתוב (ישעיה ט טז) וכל פה דובר נבלה, ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות, כמה שאמרו על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו.

בתוך מעיו. וכתב שצריך לתרץ המאמרים דלעיל המורים היפך זה.

ועי"ש שהארץ לבאר כי כל תענוגי העוה"ז מושכים אחריהם איזה חטא בעקיבם, כגון מילוי הכרס ומשתה היין וכו', וכו', והעצה והתחבולה לאדם להתרחק הרבה מן העבירה, כי אז יק' על היצר לקרבו אליה. וכיון שכל עניני העולם אינם אלא סכנות עצומות איך לא ישובח מי שירצה לימלט מהם ומי שירבה להרחיק מהם. זהו ענין הפרישות הטוב, שלא יקח מן העולם בשום שימוש שהוא משתמש ממנו, אלא מה שהוא מוכרח בו מפני הצורך אשר לו בטבעו אליו. הוא מה שהשתבח רבי שלא נהנה מן העולם הזה אפילו באצבע קטנה, עם היותו נשיא ישראל ושולחנו שולחן מלכים בהכרח ליקר נשיאותו וכו', ושאר המאמרים שזכרתי, כולם מקיימים ומורים שיש לאדם לפרוש מכל מה שהוא תענוג עולמי למען לא יפול בסכנתו:

והק' שא"כ למה לא גזרו ע"ז חז"ל, ותי' שאין גוזרים גזרה על הציבור אם אין רוב הציבור יכול לעמוד בה, ואין רוב הציבור יכולים להיות חסידים, ודי להן שיהיו צדיקים. והדרך ליחידי סגולה להיות חסידים, ע"כ תוכן דבריו שם.

ואכן המאמרים אשר הביא מחזקיהו המלך ומרבינו הקדוש, נראה מדברי חז"ל שהיו מדת חסידות יתרה, וודאי אין זו דרך הנהגה לכל אדם.

ד. והנה אע"פ שכתב בתחילה שצריך לתרץ המאמרים המורים היפך מהפרישות, אין בדבריו תשובה מפורשת ע"ז. ונראה מדבריו שמאמרים אלו מדברים אל רוב הציבור, ולא אל יחידי סגולה החסידים, אשר להם מיועדת דרך הפרישות.

אך עדיין יש לעי' דכיון דיש בפרישות צורך והכרח, ומן הראוי שיגזרו חכמים על כח, שאין גוזרים גזירה על הציבור שאינם יכולים לעמוד בו, למה אמרו חז"ל לא דייך מה שאסרה עליך התורה וכו', דהיינו דלאסור דברים המותרים הוא ענין שלילי, וכן מה שאמרו דעתיד ליתן דין על מה שראו עיניו ולא רצה לאכול ממנו. ואכן היה אפשר לומר דמאמרים הללו הם במי שפורש מענייני העולם שלא מחמת פרישות, וכמש"כ

ג. והנה הנידון אם זו דרך התורה לפרוש מענייני העוה"ז, הנה מצאנו בגמ' ע"ז כ' ב', אמר רבי פנחס בן יאיר תורה מביאה לידי זהירות זהירות מביאה לידי זריזות, זריזות מביאה לידי נקיות, נקיות מביאה לידי פרישות וכו', ומבואר דדרך התורה לנהוג בפרישות.

וכתב במסילות ישרים (פי"ג בביאור מדת הפרישות), שהפרישות הוא מה שצריך לאדם שיהיה חסיד, וכן מה שביאר בפרקים הקודמים בענין זהירות וזריזות ונקיות הוא מה שצריך אדם כדי להיות צדיק, והפרישות היא הדרך להיות חסיד. וכתב שם שכלל הפרישות הוא מה שאמרו ז"ל (יבמות כ): קדש עצמך במותר לך, וזאת היא הוראתה של המלה עצמה, פרישות, רוצה לומר, להיות פורש ומרחיק עצמו מן הדבר, והיינו, שאוסר על עצמו דבר היתר, והכונה בזה שלא יפגע באיסור עצמו. והענין, שכל דבר שיוכל להולד ממנו גרמת רע אף על פי שעכשיו אינו גורם לו וכל שכן שאיננו רע ממש, ירחק ויפרוש ממנו. וכתב שיש כאן שלש מדרגות: יש האיסורים עצמם, ויש סייגותיהם שהם הגזרות והמשמרות שגזרו חכמינו ז"ל על כל ישראל, ויש ההרחקים שמוטל על כל פרוש ופרוש לעשות להיות כונס בתוך שלו ובונה גדרים לעצמו, דהיינו, להניח מן ההיתרים עצמם שלא נאסרו לכל ישראל ולפרוש מהם כדי שיהיה מרוחק מן הרע הרחק גדול.

ועי"ש שהק' ע"ז מנ"ל להוסיף מה שלא אסרה התורה, והרי אמרו בירושלמי (נדרים פ"ט): לא דייך מה שאסרה עליך התורה, שאתה בא לאסור עליך דברים אחרים, ואמרו עוד בירושלמי (קדושין פ"ד): שעתיד אדם ליתן דין לפני המקום על כל מה שראו עיניו ולא רצה לאכול ממנו אף על פי שהיה מותר לו והיה יכול, ואסמכוה אקרא (קהלת ב): וכל אשר שאלו עיני לא אצלתי מהם.

וביאר במס"י שם, כי הפרישות צריך ומוכרח, והוא הנאמר בתור"כ קדושים תהיו פרושים תהיו, ואמרו (תענית י"א) כל היושב בתענית נקרא קדוש, והביא שם מה שנהגו חזקיהו מלך יהודה ורבינו הקדוש בפרישות מהנאות העוה"ז, ואמרו (תנ"ד"א פכ"ו), עד שאדם מתפלל על דברי תורה שיכנסו בתוך מעיו יתפלל על אכילה ושתיה שלא יכנסו

חכמים ורשע מיקרי. ואיך מביא במס" מקרא זה לענין פרישות גרידא.

ונראה דעיקר גדר קדושה הוא להתרחק מן העבירה, וכמש"כ במס"י הנ"ל "קדש עצמך במותר לך, וזאת היא הוראתה של המלה עצמה 'פרישות', ר"ל להיות פורש ומרחיק עצמו מן הדבר, והיינו שאוסר על עצמו דבר היתר, והכונה בזה לשלא יפגע באיסור עצמו". וזהו קדש עצמך במותר לך, להתרחק עי"כ מן העבירה, אלא שיש כאן דרגות שונות, יש הרחקה שהיא לכל אדם, ויש הרחקה יתירה שאינה דרך אלא לחסידים, ע"כ גם איסור דרבנן של שניות לעריות מבוסס על קדש עצמך במותר לך, ואף הפרישות של יחידי הסגולה בכלל זה.

ויש לומר דכ"ה נמי הציווי של קדושים תהיו, תחילתו הוא לפרוש מריבוי התאוות, וזה חיוב על כל אדם שלא יהא נבל ברשות התורה, אך כלול בזה אף ציווי של פרישות ליחידי סגולה. וכ"נ בסוף דברי הרמב"ן שם "ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות, כמה שאמרו על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו", ומשמע דכל מש"כ קודם לכן אינה הפרישות עצמה, אלא הדרך לפרישות, והיא דרגתו של ר' חייא, וכל הדרך נכללת ב"קדושים תהיו".

והנאותם מגונה באחרונה, מפני שמביא האדם על מה שהזהיר הבורא ממנו ואסר אותו. והחלק השלישי מן ה"מותר" הוא הקיצור, והוא שלא יגיע האדם אל גדר "די הסיפוק" במאכל, ובמשתה, ובמלבוש, וכו' ומה שיש ממנו לחסידות ולהתקרב בו אל ה' על דרך הפרישות - הוא משובח, עי"ש. ונראה מדבריו שהריבוי הוא מגונה לכל אדם, וה"קיצור" אינו אלא למי שנוהג בחסידות וכו'.

ו. ונמצא דאין הסתירה אלא בפירוש קדושים תהיו, שהמס"י מפרש דמיועד לחסידים, והכוונה לפרישה מכל דבר שאינו מוכרח, והרמב"ן מפרשו שהוא מיועד לכל אדם, והכוונה לפרישה מריבוי תאוות, וזה לדברי הכל מגונה לכל אדם.

אכן נראה דאין כאן סתירה אף בפירוש הכתוב, דהנה במס"י הנ"ל כתב שכלל הפרישות הוא מה שאמרו ז"ל (יבמות כ' א'): קדש עצמך במותר לך, והנה בגמ' שם אמרו דאיסורי קדושה הם שניות לעריות, ועי"ש בריטב"א שכתב שנקראת איסור קדושה לא לומר שאין בה אלא דרך קדושה, אלא לומר שזו מן הדברים שנאסרו לקדש ישראל במותר להם, דלא ליגעו באיסור דאורייתא, ומיהו מאן דלא עביד הכי עובר על דברי

מבואר מדבריו דקדושים תהיו פרושים תהיו הוא ציווי לכל ישראל, ולא רק למי שהגיע להיות חסיד. אכן אין כאן סתירה לדינא לדברי המס"י, דהרי מבואר דאזהרת קדושים תהיו אינו על הנאות העוה"ז, אלא על להיות שטוף בריבוי התאוות, עד שקרהו הרמב"ן "נבל ברשות התורה", וזה אמנם ציווי לכל אדם. ודברי המסילת ישרים הם על פרישות מכל הנאות העוה"ז, והסתפקות במוכרח בלבד, וזו ודאי אינה דרך אלא לחסידים.

וחילוק זה נראה בדברי חוה"ל שער עבודת האלוקים פ"ד, שכתב דהתורה חולקת את מעשי בני האדם לשלשה חלקים, "ציווי" ו"אזהרה" ו"מותר", [דהיינו מצוות ועבירות ודברי הרשות], ובהמשך דבריו כתב שה"מותר" מתחלק לשלשה חלקים, "די הסיפוק", ו"הרבי", ו"הקיצור". "די הסיפוק" הוא מה שא"א לאדם לעמוד בלעדיו בתקנת גופו והנהגת ענייניו, כמו המזון במאכל ובמשתה. והמלבוש וכו', והחלק השני שהוא "הריבוי", והוא עבור גבול "די הסיפוק" אל התוספת, אשר אין צורך בה לאדם, כמו הריבוי מן המאכל והמשתה, וכבר הזהיר ממנו החכם באמרו (משלי כג כ): אל תהי בסובאי יין בזוללי בשר למו וכו' וכו'. וכל מה שזכרנו בתקנת הגופות

Connection Creates Kedushah

Harav Hagaon Meir Wahrsager Shlita

Parashas Kedoshim opens with the command of: קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֱלֹהֵיכֶם. According to Rashi, this is a mitzvah to distance ourselves from immorality: הוּוּ פְרוּשִׁים מִן הָעֵרְוָה. The next *passuk* says: אִישׁ אָמַר וְאָבִיו, תִּיכָּאוּ, and the Ohr Hachaim Hakadosh wonders, what is the connection between the mitzvah to remain holy and refrain from *arayos*, and the mitzvah to revere our parents?

He offers a fascinating answer:

ושמעתי משם אנשי אמת כי דיוקן האב תגביר כח הקדושה בבן ותמנעהו מבוא אל התיעוב והוא אומר סמוך למצות העריות אביו ואמו תיראו.

Citing the *chachmai hakabbalah*, the Ohr Hachaim explains that if a son finds himself in a *nisayon* in matters of *kedushah*, he should visualize his father, and that image of his father will strengthen his own *koach hakedushah* and help him to refrain from stumbling in this area.

The Ohr Hachaim continues: ולזה מי שתקפו יצרו יצייר בין עיניו יולדיו — if someone experiences a *nisayon* in matters of *arayos*, he should try to visualize his parents.

Indeed, the Gemara (*Sotah* 36b) relates that when Yosef Hatzaddik faced the *nisayon* of Eishes Potifar, according to one opinion he himself was unable to overcome that *nisayon*, so he was shown the image of his father: נזדמנה לו דיוקן אביו. Generally, we understand that this was a one-time occurrence that happened to Yosef Hatzaddik, but according to what the Ohr Hachaim says, this idea is relevant to every Yid: If a person

experiences temptation in matters of *kedushah*, visualizing the image of his parents will save him and empower him to overcome the *nisayon*.

On a simple level, visualizing one's parents is some sort of *segulah*, a marvelous thing. But I'd like to try to understand two points: what the child gains from visualizing his parents, and the unbelievable power and influence that parents can have on their children.

It's Never an Isolated Moment

We can suggest the following idea. One powerful tool of the *yetzer hara* in the area of *arayos* is to cause a person to feel disconnected from everything and feel that he's living in the moment. "What difference will it make?" he tells himself. "I'll have a small, quick fix, I'll look somewhere I shouldn't look, I'll do an act that I shouldn't do — it will be a few moments, one night."

The entire *koach* of the *yetzer hara* of *arayos* is in isolating everything to a moment: It's the power of disconnection. Shlomo Hamelech says (*Mishlei* 18:1): לְתִאֲוָה יִבְקֶשׁ נַפְרָד, conveying that where there's disconnection, that's when the *yetzer hara* can grab hold of a person.

When a person visualizes his source — his parents — he realizes that he's part of something big, part of a legacy that spans the chain of generations of Klal Yisrael. This gives him a feeling of connection, and once he realizes that he's connected to something much bigger, the *yetzer hara* of *arayos*

no longer has anything to sell him.

Only when a person isn't part of anything big and feels no continuity can the *yetzer hara* of *arayos* gain a foothold.

One type of *tumah* that comes upon a person who stumbles in this area is *tumas keri*, and *keri* has the same root as *mikreh*. *Keri* is when the person takes his *koach* of procreation, which is potentially one of the most powerful forces in a person, one that can actually create the connection from generation to generation through producing offspring, and instead of using that unbelievable power to create continuity, he transforms it into something transient and momentary. That's *tumas keri*.

Two Arcs of Influence

The Ohr Hachaim's advice to visualize one's parents at time of *nisayon* also provides a glimpse into the tremendous influence a parent can have on a child. We were *zocheh* this past *zman* in yeshiva to learn the *sugyos* of *chinuch* in the *vaadim*, and we discussed that there are two fundamental channels of influence that parents have upon children. On one hand, there's the channel of: *פְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ* — the face-to-face interactions, the talks, the *mussar shmuessen*, the instructions, even the punishments we give our children. Those direct interactions comprise most of the effort and energy people invest into their *chinuch*. But in truth, there's an entirely different dimension of *chinuch* that we don't pay attention to, and that is probably the stronger influence on our children and has many advantages over the direct *chinuch* we do, and that's what we call *דמות דיוקנו של אביו*.

From this Ohr Hachaim, we see that the *דמות דיוקנו של אביו* was not something that existed only with Yosef and Yaakov, but is, rather, something that exists for all generations. This *דמות דיוקנו של אביו* is the overall, general image that the parents create and that the child keeps in his subconscious; it's always there.

This second channel of *chinuch* encompasses the example that the parents set, and the many subtle messages that are absorbed silently. The more the parent is consistent in what he stands for — whether it's *ahavas haTorah*, *yiras Shamayim*, *shalom bayis*, honesty in business, *tefillah*, *bein adam l'chaveiro*, and so on — the more those values are instilled in the child.

There's an amazing phenomenon that I've noticed many times. Often, as children are growing up — especially when they're in their teenage years — they won't listen to the direct messages and talks they hear from their parents, and they'll fight strenuously against their parents' instructions, whether it's about going to minyan on time, about *chashivus* for *tefillah*, about being *kovei'a ittim*, about honoring older people, etc. But as time goes on and the children get married and build their own homes, these same children will fight strenuously for the same values that their parents lived for. Suddenly, those things are *kodesh kodashim* to them. If, say, their father was careful with davening, they, too, will be careful with davening. If their father was *medakdek* in certain *minhagim*, or if he was *makpid* to be honest in business, that becomes the most holy thing to the child.

What happened? What changed? The answer is that this is the power of *דמות דיוקנו של אביו*. It's a profound *koach*, far deeper than the child can understand. In general, the parent-child relationship is one of the deepest relationships that exists: *ברא כרעא דאביו*, the parent and the child are one. Therefore, what parents stand for is one of the most powerful driving forces in a child, propelling him to continue and follow in the path of their values.

When parents argue with a child, many other *koches hanefesh* are triggered in the child, including rebellion and other negative aspects of his character. But these are only the external, superficial parts of the child.

We have to realize that what we stand for, and what we *are*, creates a personal example for the child that becomes ingrained deeply within him. What we push for in life is what's going to remain with the child, and that is going to give him strength, even when he doesn't have his own *koach*, to follow the *דמות דיוקנו של אביו* and continue the example that we created for him.

We should all be *zocheh*, all the children of Klal Yisrael, to treasure the *kesher* to our parents and always hold on to that. And that will save us in a *matzav* of *nisayon*. At the same time, as parents, we should remember how much influence we can have upon our children, and how great a responsibility we have to set a proper example for them. From both sides, then, as children and as parents, we can fulfill the mitzvah of: *קְדוּשֵׁי תְהִיּוּ*.

Gut Shabbos.